

Kmet, delavec
in obrtnik
naj bodo srečo
du vodnik!

Izhaja vsako tredo.
Naravnost:
za celo leto Din 30 —
za pol leta „ 15 —
za tuzemstva
za celo leto Din 90 —
Inserati po tarifi. Pis-
manim vprašanjem naj
se priloži znamko za od-
govor. — Ne frankirane
pisne se ne sprejemajo.

Vsakdo vživa,
vse sadove
svojega dela in
naravnosti!

Rekopis se ne vra-
ča. — Plača in ta-
le se v Ljubljani. — Ured-
ništvo in uprava je v
Ljubljani v Kolodvorski
ulici št. 7. — Telefon
ster. št. 2506. — Račun
pri poštini hranilnici
št. 14.104.

Kmetijski list

Naše kulturelo. don

Pričeli so se dolgi jesenski in zimski večeri, ko ljudje ne vedo, kaj bi počeli s svojim časom. Pravega dela ni več, ker je za letos končano, in ljudje se motijo le še z malimi vsakdanjimi opravki, navadno kar samo še okrog doma. Prav radi pa zahajajo drug k drugemu v vas na prijazen pomenek z pečjo. Tako je vsaj enkrat bilo in je v mnogih krajih še danes.

Nova doba pa je marsikatero ljubo staro navado spremenila. Ljudje se po zimi res še vedno shajajo, ker poleti nimajo dosti časa, da se pogovoré, toda ne več za domačo pečjo. Domačo peč je že v mnogih krajih izpodrinil »Društveni dom« ali pa »Prosvetni dom« ali sploh kakšno družabno zbirališče, kjer ne najdejo ljudje le potrebno jim razvedrilo, ampak tudi pouk in izobrazbo. Tega domača peč navadno ni dajala in zato je važnost raznih »domov« za narodno izobrazbo neprecenljive vrednosti. Seveda mora biti tak »dom« primerno urejen, da daje in nudi ljudem to, kar ljudje res potrebujejo in za kar so dostopni.

V društvenih domovih imajo ljudje na razpolago predvsem časopise in knjige. Ni pa vseeno, kakšne knjige in časopisi so prikladni zlasti za ljudi na deželi, ki imajo vse drugačne duševne potrebe kakor mestni svet. Toda o tem poglavju našega kulturnega življenja bomo še pri priložnosti kaj več povedali. Danes se hočemo na kratko dotakniti drugega poglavja, in to so poljudna predavanja, ki so še važnejša kakor knjige, kajti mi vsi vemo, da govornica, živa beseda vse drugače vpliva na ljudi kakor po mrtva črka. Poleg tega pa ima predavatelj še možnost, da takoj ljudem še posebej pojasni to, kar ta ali oni ni razumel.

Pri izbiri predavanj pa je treba posebno paziti na snov, o kateri hoče predavatelj go-

voriti. Pač je treba upoštevati dejstvo, da ni vse za vsakogar. Kmet živi namreč čisto svojo lastno duševno življenje, ki je v najtesnejši zvezi z naravo. Za zgolj »duševne« stvari imajo ljudje na deželi sicer tudi razumevanje, ampak znatno manj. Na drugi strani pa vemo, da je ravno študij narave ali naravoslovje danes najtrdnjša podlaga vsega našega kulturnega življenja. Zato priporočamo vsem, ki jim je ljudska izobrazba na srcu, naj goje v prvi vrsti predavanja iz naravoslovja.

Gledati pa je treba na to, da ta predavanja niso »preučena«. Kdor svojo stvar res zna, jo zna običajno tudi tako povedati in razložiti, da je tudi drugim razumljiva. Koliko važnosti bi bila za kmete n. pr. predavanja o notranjem ustroju živalskega telesa! Ali pa poljudna predavanja iz kemije, ki igra v našem življenju tako silno važno vlogo! Ali pa o prehrani in našem zdravju.

Kmet pa ne živi sam, ampak živi skupaj z drugimi ljudmi, t. j. v človeški družbi, ki je razdeljena na stotine poklicev in stanov. Kaj ve kmet o teh? Ali ve kaj o važnosti svojega stanu med drugimi stanovi? To se pravi, da mora kmet vedeti tudi mnogo o človeški družbi: o njenem ustroju — in koliko zanimivega in lepega se da tu povedati.

Manj prikladna pa so za deželo »učena« predavanja o zvezdoslovju, potem potopisi in podobne pripovedke. Take stvari so pač zabavne, niso pa obenem kdo ve kaj koristne. Tako predavanje človek posluša, pa ga tudi hitro pozabi, ker ni v tesni zvezi z njegovim lastnim življenjem.

Zato pa se je treba pri izbiri snovi za ljudska predavanja ravnati po načelu: Za kmečko ljudstvo mora biti na razpolago le najboljše!

Najstarejši kmečki narodi.

Razrastki kulture segajo v prve početke prazgodovinske dobe, tja do lovskega življenja, ko je še človek nemoteno užival plodove iz naročja bogate prirode, zaupajoč izredni telesni moči svojih jeklenih mišic. Delo in lastnina v našem smislu sta mu bila popolnoma tuja.

Dolga stoletja so prešla, preden se je izučil krotiti koristne živali, uživati njih meso in se oblačiti v njihovo kožo. Najprej je zbudil pozornost v njem kamen, ki se ga je poslužil v boju za samoohranilo. Zato pravi zgodovina tej dobi novokamena doba. Za tem se je jel posluževati rogovine, kosti, kovin (bakra, bronca, železa). Odtod označba brona, železna doba. Izkopanine iz te dobe pričajo, da je bil takratni človek dovolj okreten in praktičen in je imel že razvite nekatere čute, n. pr. čut za lepoto.

Menda je bil iz živalskega rodu pes prvi, ki si ga je človek izbral za svojega zvestega tovariša, spremljevalca in čuvarja njegovih čred.

Kjer so pastirji pristali, so razpostavili svoje šatore. Ko so radi pomanjkanja paše ali kakega drugega vzroka potovali dalje, jih je vselej vodil najstarejši in najenergičnejši mož.

Čim bolj so se čete (gruče, krdela) množile, tem bolj pogosto je bilo preseljevanje. Skrb za obstanek je čete večkrat pognal v medsebojni boj. Telesna sila in orožje sta odločala na tej začetni kulturni stopnji. Iz poražene čete so izšli vojni vjetniki — sužnji ali delavci, dočim so bili zmagovalci »svobodni«, na »osebnih pravicah in dolžnostih«.

Zakonov — pozitivnih namreč, kakor jih imamo danes — ni bilo, edina telesna jakost je delila pravico. Kar se mu je na poti upiralo ali je spoznal za nevarno, je človek brez usmiljenja pogazil.

V boju za obstanek — v delu — je moral premagovati vedno večje ovire, in prej ali slej bi bil podlegel, če bi se ne bilo vzporedno z rastočimi potrebami vžigalo v njem vedno večje duševno obzorje. Njegov duh (ra-

zum) je postajal njegov vedno boljši in zanesljivejši vodnik in gospodar neposredne okolice.

A takrat je že bil človek na stalnih tleh, preorazil se je v poljedelca. Šele tako je pričelo pravo kulturno življenje. Delavec s stalnim sedežem in z doslednim obdelovanjem zemlje je šele položil prve kamenčke kulturnemu razmahu. (Saj je končno beseda »kultura« iz latinskega »collere« = obdelovati (delati, gojiti).

Azija je zibelka človeške omike. —

Ko je še bila Evropa kot nekako mrtvo ognjišče, je na azijskih tleh že kipelo kulturno življenje in se prelivalo iz kraja v kraj, iz naroda v narod. Tedanji njeni narodi se niso več zadovoljili, kar jim je nudila zemlja sama od sebe, marveč so njihove pridne roke že posegale v prirodo in si usuznjevale njene sile.

Tako je lice prirode dobilo pečat prvega zemskega dela ali prve kmečke kulture.

Naj si malo ogledamo te prve kmečke narode!

Med prvi in najstarejši kulturni narod štejejo Kitajce. Dasi so ti v očeh Evropeca nekako manjvredno ljudstvo, vendar ne moremo zanikati, da bi ne bila njegova zgodovina nudila precej snovi k našemu kulturnemu razmahu. Dočim je kitajska kultura že davno izžarela, niso za človeštvo brezplodni izžareli njeni izsledki. Zelo veliko je n. pr. vprašanje, če bi se razkošna moderna evropska dama oblačila danes v drago svilo, če bi ne bil kitajski poljedelec že pred 4000 leti (par tisoč let pred Kr. r.) gojil sviloprejk! Ravno tako nas je Kitajska opozorila na pridelovanje poljskih kultur, n. pr. riža, čajevca, pomaranč, banan in drugo.

Skozi tisočletja in do najnovejših časov je ta narod živel svoje posebno naravno — preprosto življenje in delal le po starih izkustvih ter v strogo začrtanih družabnih mejah. A njegova zemlja priča, da so poljedelstvo pridnost in razumno neločljivi činitelji. Danes, ko razpolagamo s tako dovršeno tehniko, bi gotovo premišljali, preden bi se lotili s tako orjaškim delom, kakor je n. pr. takozvani cesarski prekop med rekama Hoango in Jantsekiang in glavnim mestom Pekin-gom. Prekop je dolg 1500 km, to je $\frac{1}{25}$ (ena osemindvajsetinka) ravnikove dolžine, širok 70—100 m in globok 10—22 m.

Ta poljedelski narod kmetuje že nad 6000 let in se je ohranil do danes. Če se nam kljub svojemu številu — saj šteje 400 milijonov ljudi ali skoraj $\frac{1}{4}$ vsega prebivalstva zemlje — zdi pritlikav, je vzrok pomanjkanje civilizacije. Zapad je navajen na kulturno kompliciranost.

Zaostalost tega naroda v civilizacijskem oziru je v vzročni zvezi z njegovim načinom življenja. Neposreden stik z zemljo in tesna združitev z naravo izkleseta človeka (narod) svoje vrste in mu dasta posebno kulturno lice. Človek, ki tako prisluškuje utripom prirode in se podredi njenim umerjenim ukazom, kaj lahko preslihi in prezre, kar valovi okrog njega. V naravni preprostosti ni prožnosti modernega človeka, ki si tako usvaja novotarije.

Kitajski narod je obtičal na oni že davno doseženi kulturni stopnji, ki je svoječasnno zadoščala. Že od davnine je rodovitna zemlja krila njegove sicer skromne potrebe. Več ni zahteval. V tem bo bržčas vzrok, da se ni tamkaj razvila industrija v našem smislu. Tudi so lahko nadomeščali stroj milijoni pridnih in izurjenih rok, ki so znale tako spretno in po ceni izdelovati razno blago. Njihovi stroji so bili njihove roke, ki vendar nikoli ne sečejo v socialnem življenju tako strašnih ran, kakor sicer tako koristni stroj, ko se nahaja v zasebni lastnini.

Čujemo o stradanju kitajskega naroda. Kaj pa je za evropskim velemestnim sijajem in v peklenskih, dasi mogoče higijensko urejenih fabriških kiklopah, torej v jedru civilizacije? Beda! Krivda pa ne pade na narod, pač pa na njegove notranje in zunanje sovražnike.

A o kitajskem poljedelskem narodu je vse dotlej, dokler se ni med njega vrinila civilizacija, tičalo jako dobro, celo najboljšo

jedro, ki gotovo odtehta naš materijalni napredek. Njegovo domače in državno življenje je imelo svoje korenine v rodbinskih domovih, kjer je bilo najtesneje vzajemno življenje.

To je razbito in tla se majejo. Kitajski kmečki sinovi morajo kot kuli (delavci) po svetu, kjer s svojo skromnostjo tekmujejo z drugim delavstvom. To je škoda na račun bolj kulturnega delavstva, ki ima istočasno tudi večje potrebe v telesnem in duševnem življenju.

A ravno ta resnica nas vodi v drugo spoznanje, ki ni za kulturnega belokožca posebno laskava in sicer:

Ni dovolj, da kapitalistični mogotci sesajo telesne moči nemaniča — delavca; vzgojili so v njem tako velike potrebe, ki jih oni nočejo in po svojem ustroju niti ne morejo kriti. Bridkost je še večja. Končno pa je težko reči, kaj je boljše: naše privzgojene pokvečene strasti, ali pa ona skromnost, ki se je v visoki civilizaciji že davno razbila.

Naša velika napaka.

Nam vsem je znana svetopisemska zgodba o zgubljenem sinu, ki je dolgo let trosil in zapravljal domače premoženje tja v en dan, dokler ni zabredel v lakoto in v pomanjkanje. Hudi časi, ki so nastopili zanj, so ga pa izmodrili in spametovali, da je »šel v se«, kakor pravi sv. pismo, in se skesan vrnil k svojemu očetu.

Ta lepa dogodka nam pove, da je spoznavanje samega sebe glavna stvar za človeka, ki hoče napredovati. Spoznavati pa sebe ne moremo brez odkritosrčnosti in brez kritike. Kdor nima korajže, da bi vsaj samemu sebi priznal, da je zagrešil to ali to, ta ne bo prišel nikdar in nikjer naprej. To pa ne velja le za posamezne osebe, ampak velja tudi za cele skupine ljudi in za cele narode.

Kakor vidimo in vemo vsi, je med nami za nas vse potrebne odkritosti in spoznavanja samega sebe silno malo ali pa nič. Pri nas se je silno razpasla grda in včasih zelo usodna napaka, da silno radi tajimo in prikrivamo, kar se nam ne zdi prav. Tajimo pa svoje grehe in prikrivamo si svoje napake pod najrazličnejšimi pretvezami in z vsemi mogočimi izgovori.

Vzemimo primer iz navadnega življenja. V enem ali drugem kraju se dogodi nekaj, kar ni prav, magari kakšen zločin. Na tem

zločinu pa je morebiti udeležen nekdo, čegar rodovina uživa jako dobro ime ali pa ima sicer velik ugled in upliv. Kaj poskušamo takrat? Praksa nam pravi, da poskušajo ljudje v takih slučajih zločin vsaj zelo omiliti, če ga že ne morejo prikriti! In zakaj? Zato, ker pravijo, »da ne bo trpel ugled tega ali tega človeka« — kakor da bi bila čast reveža kaj drugačna ali manjša, kakor čast bogataševa... Kdor ima količkaj razvito vest, se zaveda, da tako ravnanje ni pravilno, ker se baš na ta način ruši zavest, da mora veljati enaka pravica za vse!

Mi vemo, kako so pred leti pokale pri nas razne tvrdke in celo mogočni denarni zavodi. Vemo tudi še, zakaj in odkod in kako je vse to prišlo. A kaj se je zgodilo? Mi smo vtaknili lepo svoje glave v pesek kakor ptič noj, češ če nič ne vidimo ali nočemo videti mi, tudi drugi ne bodo videli. In dalje smo rekli, da si takih stvari ne smemo pripovedovati in še manj kritizirati, češ če bomo tako delali, bo »trpelo vse naše gospodarstvo ogromno škodo« — kakor da ne bi bilo bolje tatu vloviti in zapreti, kakor pa da puščamo, da lahko še naprej krade...

V dobi pred vojno in po vojni smo mi veliko grešili in napravili smo mnogo napak, vedno pa smo si vse svoje napake in grehe

skrbno tajili, namesto da bi si jih kar lepo priznavali in se iz lastnih napak in grehov nekaj naučili za bodočnost. To zatajevanje in ta strah pred odločno kritiko samega sebe pa je naša največja napaka.

Veliko zborovanje hrvaških kmetov v Zagrebu.

»Seljački Glas«, ki ga izdaja tudi slovenskim kmetom znani Karlo Kovačević, (nastopil je med drugim tudi na kmečki prireditvi na Krškem polju), je objavil v prvi svoji novemberski številki sledeče:

»Zrno do zrna pogača — pravi naš narod — in kamen do kamna palača. Tako lahko rečemo tudi mi kmetje glede našega dela od februarja t. l. dalje pa do danes. Nekaj nas se je našlo, da utiramo nova pota do velikega cilja. Naš krog se je počasi širil. Potem je sledila naša veličastna deputacija do Nj. Vel. kralja meseca aprila. Kasneje smo delovali doma, kakor je to razvidno iz našega lista. Sedaj pa je po mnenju naših najožjih sotrudnikov in široke kmečke javnosti prišel čas, da napravimo korak naprej. Po malih sestankih doma prihaja na vrsto naš veliki sestanek v Zagrebu. Že letos so se zbrali banovinski svetovalci na progi (v Zagrebu) in so sklenili, da je treba še to zimo sklicati veliko kmečko zborovanje v Zagrebu. Za to misel so se izrekli vsi banovinski svetovalci, samo glede dneva zborovanja si niso bili edini. Zato so izbrali poseben odbor, ki se je pečal in se še peča z organizacijo tega zborovanja, ki naj bi bilo parada mladih hrvaških sil, ki hočejo našo močno Jugoslavijo. Kakor mi pišejo in pripovedujejo prijatelji, je sedaj, po celi vrsti malih sestankov na kmetih, že prišel čas, da mislimo na veliko kmečko zborovanje v Zagrebu in baš s tem člankom hočemo opozoriti vse naše prijatelje na kmetih in v mestih — mi smo vsi eno — da je zares prišel čas za našo manifestacijo v Zagrebu. Zborovanje naj bi se vršilo dne 8. decembra, na praznik Marije Brezmadežne. Toda, če bomo videli, da do tega časa ni mogoče končati priprav za to naše veliko zborovanje, bomo zborovanje pač odgodili, toda ne za dolgo, ampak samo za toliko časa, da bo vse lepo končano, da se bo z božjo pomočjo slišal naš glas iz našega belega Zagreba. Torej, dragi prijatelji, sedaj je prišel čas, da napravimo korak naprej v našem velikem delu za srečnejšo bodočnost našega kmečkega ljudstva, naše domovine in naše velike in močne državne zajednice Jugoslavije. Staknite torej glave in premišlujte o vsem in se pripravljajte na veliki pohod v Zagreb, da pokažemo po našem podrobnem delu, koliko nas je, in da pred vsem svetom pokažemo znake svoje zastave, znake našega kmečkega poštenja, našega širokega slovanstva, našega iskrenega hrvatstva, ker vse nas opaja v velikem jugoslovanstvu.

Na to veliko narodno zborovanje bodo prišli vsi prijatelji naši brez razlike na njihovo prejšnjo strankarsko pripadnost in brez razlike glede vere, in priti smejo vsi kmetje in meščani, ki gledajo v naši Jugoslaviji edino jamstvo za kulturni in gospodarski napredek Srbov, Hrvatov in Slovencev.

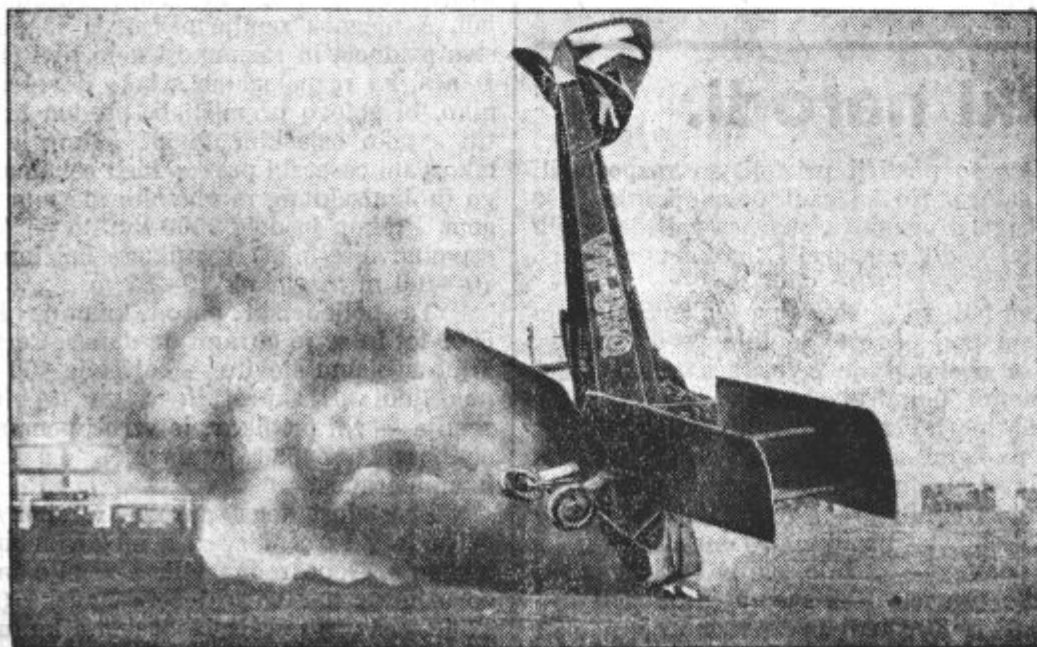
To sem napisal, da veste, da neumorno in pošteno delamo, in pa zato, da bodo pravočasno obveščeni vsi naši prijatelji.

Vse podrobnosti kakor tudi točni dan zborovanja itd. bomo objavili v »Seljačkem Glasu« in v ostalih časopisih.

Le krepko naprej!

Karla Kovačević.

Vsak zaveden kmet je naročnik
KMETIJSKE MATICE.

Padec letala.

V bližini glavnega avstralskega mesta se je zrušilo letalo na tla in se zarilo s prednjim koncem v zemljo. K sreči je ostal pilot nepoškodovan. — Naša slika kaže letalo, ko je priletelo na zemljo.

Konferenca mednarodnega agrarnega biroja.

O veliki organizaciji raznih kmečkih (agrarnih) strank v raznih evropskih državah smo v našem listu že večkrat poročali. Središče te velike organizacije pa je »Mednarodni agrarni biro« v Pragi. Pod okriljem te centralne organizacije se večkrat sestanejo zastopniki kmečkih strank v raznih državah, da se pogovore o stvareh, ki se tičejo vseh kmetov.

Na letošnje zborovanje so prišli zastopniki kmečkih strank iz Avstrije, Nemčije, Grške, Latiške, Francije, Holandske, Švice, Bolgarske, Litve, Estonske in Finske.

Zborovanje je otvoril bivši češki minister dr. Hodža, ki je opozoril, da je bilo spočetka mnogo odpora proti sodelovanju vseh kmečkih strank v Evropi, toda danes, ko so napečnosti v trgovski politiki raznih držav vedno večje, je tudi odgovornost kmečkih strank vedno večja, da se te razlike izgleda in izravnajo. Agrarna kriza je zastopnike agrarnih držav prisilila, da se vsedejo za mizo na skupna posvetovanja.

Danes pa ne poznamo le agrarne produkcije, ampak poznamo tudi agrarne producente, to je kmete. Za človeštvo niso velpomembni le kmečki pridelki, ampak še več so vredne tiste moralne sile, ki jih daje kmet, ki obdeluje zemljo s svojo zvestobo in s svojo potrpežljivostjo in vztrajnostjo za pomirjenje Evrope.

Toda teh moralnih sil ne dajejo danes svetu le kmetje na evropskem severu, ampak tudi kmetje srednje Evrope, ki so prav do konca svetovne vojne trpeli pod neverjetnim političnim in socialnim sistemom. Osvobodjeni kmet Srednje Evrope se danes pridružuje svojim tovarišem na severu in na zapadu v delu za napredek človeštva.

Kriza kmetijstva je pomemben klic na vse kmete! Celo tam, kjer so kmetje še trdoglavi in še ne uvidevajo potrebe enotnega nastopa in sodelovanja — celo tam sili gospodarska kriza kmete na gospodarsko solidarnost.

Nato so sledila posamezna podrobna poročila o stanju kmetijstva in kmetov v posameznih državah.

Halo! Halo!

Vi žene in dekleta

dali ste se že udeležili
RADION
nagradne naloge za
50.000 dinarjev?

Ako tega še niste storili, zahtevajte takoj od Vašega trgovca brezplačne karte za sodelovanje in točne pogoje!

Os. Lav. Par besedic k ustanovitvi prosvetnih zadrug.

Vsi poljedelci pozdravljamo s posebnim zadoščenjem ukrep jugoslovanske vlade, na podlagi katerega se je izdelal oz. odobril pravilnik prosvetnih poljedelskih zadrug.

Posebno vzradoščeni pa bodo kmetje severne in južne Srbije, ki so to že zdavnaj želeli, kar sem slišal iz ust njih samih. — Često sem se namreč razgovarjal s srbskimi kmeti ter jim pripovedoval o našem kmetu in o izkoriščevanju zemlje, o gnojenju itd. in ob takih prilikah so zgoraj omenjene želje izražali.

Ker sem opazil, da se Srbi — v krajih, kjer bi mogla ajda odlično uspeti — za isto ne zanimajo, sem priporočal poedincem, da naj zasejejo po žitu svoje njive z ajdo, ker jim bo to povečalo dohodke v zvezi s krizo, ki je hudo pritiskala. Ali vse zaman, hoteli so prej videti — in potem šele sejati. Vsled tega so stale njive po izvršeni žetvi žita neizkoriščene, a obseg teh njiv gre v tisoče in tisoče km² —.

Seljaki, tako se namreč kmetje doli nazivajo (selo je vas, po našem torej vaščani) so torej v razgovoru vedno poudarjali, da bi radi posejali po žitu ajdo, repo in drugo, ali kakor sem gori omenil, zaželeli so si, da bi kdo prišel, jih poučeval, jim pokazal, jim šel

na roko in evo! — sedaj jim bo njihova želja izpolnjena. — Bil je skrajni čas, da se je s tem priteklo seljaku na pomoč.

Poleg dejstva, da se v severni Srbiji prav malo — rekel bi — skoro nič ne pečajo z ajdo, a z drugimi jesenskimi setvami v zelo malem obsegu, — dasi je podnebje jako ugodno za nje, — pride v poštev še drugo dejstvo, namreč da naši bratje na jugu zelo malo gnoje, a umetno gnojilo jim je v praksi docela nepoznano, razen redkih izjem. Ker je pa zemlja doli izredno rodovitna, bi kmetje z upotrebo umetnih gnojil svojo žetev znatno povečali. (Pripomniti moram, da se prednje in sledeče vrste največ nanašajo na bivšo Požarevačko oblast, kjer sem dalje časa bival, pa tudi na b. Timočko oblast in v gotovi meri tudi na b. Šumadijsko oblast.)

V okolici Skoplja, Kumanova in Bitolja sem opazil prvokrat lesene pluge, kar me je seveda jako iznenadilo. Uprežene kravice so se mi smilile, ker so tako težko vlekle. — No, tudi leseni plugi bodo izginili, kajti vlada bo na račun vojnih reparacij, ki jih nam dolguje Nemška republika, nabavila železne pluge ter jih bo podelila siromašnim kmetom v nadomestilo za lesene.

Nas tu v Sloveniji posebno veseli, da se bo s takimi, uvodoma omenjenimi ukrepi pri-skočilo v pomoč našim južnim kmetom, ki so pod turškim jarmom in radi neprestanih vojn zaostali in ki po večini nujno potrebujejo izobrazbe v poljedelski stroki. — Velika in lepa je srbska zemlja in zelo, zelo hvaležna je, ker brez posebnega truda in dela od strani kmeta v izobilju daje. Upajmo, da bo po izobraževalnem delu naroda v smislu vladnega ukrepa še več dala in to že v prihodnjem letu.

Vsi pozdravljamo take ukrepe, naj si bodo v korist kateregakoli kmeta v državi. Omenjeni ukrep pa še prav posebno pozdravljamo, ker je pomemben za nas vse. — Jugoslovanski kmetje vidijo v tem ukrepu še nekaj več. Oni vidijo v njem posebno pažnjo, ki jo poklanja naš vladar in njegova vlada kmetu, kmetu kot najvažnejšemu činitelju v državi. — S takimi ukrepi se bo med vsemi kmeti vzbudila jugoslovanska kmetijska vzajemnost, ki nas bo, kakor upamo, strnila v mogočno fronto jugoslovanske kmetijske skupnosti in sloge.

Izvoz vina iz Jugoslavije v prvih osmih mesecih letošnjega leta je znašal 320 vagonov v vrednosti 15 milijonov dinarjev. V lanskem letu je bilo izvoženih v prvih 8 mesecih 522 vagonov v vrednosti 24 milijonov 700.000 Din.

Pomladitev

v 24. urah

je dosegla glasom zahvale gospa dr. A. v Pragi: »Od Vas dobavljenih 10 lončkov kreme »Erose« sem morala prepustiti svojim znancem. Moj obraz je dobra reklama za Vašo kremo, zakaj vkljub temu, da štejem že 49 let, sem lična in mladostna. Krema »Erose« odpravi hitro in sigurno zakožne črve, mozoljčke, gube, črne pege, nosno rdečico, rumene in rjave lise in pege. Garancija: Denar se vrne, če ni uspeha. — Cena Din 12.—, 3 lončki Din 25.—, 6 lončkov Din 40.—.

Dr. Nic. Kemény, Košice C, pošl. predal 12/E 13. — Češkoslovaška.

Dopisi

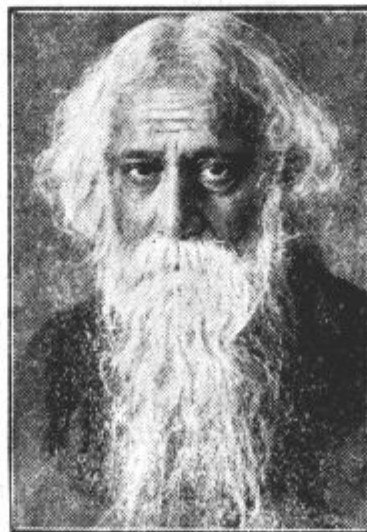
Rajhenburg. Čital sem nas dobri »Kmetški list«, kako se bori za agrarno reformo, ki je revnim kočarjem, malim kmetom in obrtnikom potrebna kot ribi voda. Poglejmo samo v občino Senovo. Izmed vseh občanov sta samo dva večja samostojna kmeta, vsi drugi so mali kmetje, kočarji brez lastne zemlje in obrtniki z malim ali pa tudi brez posestva. Torej več ali manj samo siromaštvo. Pri vsej tej revščini se pa visoko dviga iznad občanov samostansko veleposestvo rajhenburških trapistov, ki ima samo v Senovem čez 50 oralov gozda. Mnogo je ubogih kočarjev, ki nimajo toliko gozda, da bi si ene grablje stelje dobavili. Jaz imam 1 in 3/4 orala zemlje, na kateri mora živeti 6 ljudi. Kar zaslužim, dam za davke. Kako naj torej živim? Planinska graščina ima v Senovem čez 100 oralov gozda. Koliko kruha je v tej zemlji, toda za kmeta kočarja, ki bi rad pridelal, ga ni nič. Ali poglejmo koliko prizadetih ljudi podpira naš dobri »Kmetški list« v njegovi borbi za zemljo? Jaz ga dajem čitati od hiše do hiše in vsi ga hvalejo. To je premalo. Tudi naročiti ga mora vsak. Jaz sem mu pridobil že več naročnikov in tako bi morali storiti prav vsi kočarji in agrarni interesentje. Tistih 30 dinarjev bo že vsak, tudi najrevnejši prislužil, da bo plačal naročnino. Kajti, če hočemo živeti, se mora izvesti agrarna reforma in to zahteva izmed vseh listov v Sloveniji edino in samo »Kmetški list«. Bodimo ga veseli in oklenimo se ga kot našega najboljšega prijatelja. — Agrarni interesent in obrtnik.

Telče. V soboto 25. oktobra je umrl na Telčah, občina Škocjan na Dolenjskem, Ivan Dulc, posestnik v starosti 56 let. Pokojni je bil dober, napreden gospodar in vzoren vinogradnik. Bil je vedno dober pristaš kmečkega pokreta in naročnik »Kmetškega lista«. Zapustil je odrasle otroke in je še pred smrtjo izročil gospodarstvo starejšemu sinu. Bolehal je že dolgo na jetiki. Pogreb se je vršil v ponedeljek 27. t. m. z veliko udeležbo ljudstva ter šolsko mladino in gasilskim društvom iz Škocjana, kar najbolj dokazuje, kako ko je bil Ivan Dulc priljubljen.

Ormož. Izvoz vina potom Vinarskih zadrug. Z ozirom na sestanek Vinarskih za-

drug v Mariboru dne 30. septembra t. l., ki je obravnaval izvoz naših vin v inozemstvo in kateri izvoz se bode v bodoče zamogel vršiti v smislu intencij Privilegirane izvozne d. d. v Beogradu samo preko Vinarskih zadrug, je sklicala Vinarska posredovalna zadruga v Ormožu sestanek vinogradnikov iz ormoško-ljutomerskih goric na dne 2. novembra v Ormož. Tega sestanka se je udeležilo ca. 50 vinogradnikov. Po daljši debati so bili sprejeti sledeči važni sklepi: V svrhu organizacije vseh vinogradnikov ormoško-ljutomerskih goric se skliče zbor vinogradnikov na dne 16. nov. po rani službi božji v dvorani Kletarske gostilne v Ormožu z dnevnim redom: Poročilo o izvozu naših vin v inozemstvo potom Vinarskih zadrug. Rešitev vprašanja, kje tiči krivda, da je izvoz ljutomerskega vina v Nemško Avstrijo navezan na tako visoko uvozno carino, s čim je izvoz skoro do cela onemogočen. Znižanje trošarine na vino z ozirom na okolnost, da trošarina že presega cene našemu vinu. Z visoko trošarino se povzroča dragoča vinskega pridelka pri razprodaji na drobno in s tem znižuje konsum, na drugi strani pa pritiska na ceno mošta pri preši in vina v kleti ter s tem ovira razprodajo na debelo, ker se vsak boji trošarine, ki jo mora plačati naprej. Zakon o vino-točih se naj omili v tem pravcu, da se vinogradniku dovoli točenje vina v isti občini, kjer stanuje, in ne v oni, kjer ima svoj vinograd. Ker so cene vinskemu pridelku padle skoro za polovico, se naj zniža tudi davek na vinorodna zemljišča. Za nasade šmarnice se naj ne pobira dvojni davek, to je od zemljišča in še od trte, nego naj se prepove prometna razprodaja pridelka, s čim bo tudi iztrebljenje šmarnice zagotovljeno. Vinogradniki ormoško-ljutomerskih goric, na plan, udeležite se vsi brez izjeme zbora vinogradnikov dne 16. t. m., gre se za vaš stanovski interes in za izhod iz današnje težke vinarske krize.

Dopis z dežele. V bližini Ljubljane je neko veleposestvo, ki spada po zakonu kakor druga veleposestva pod agrarno reformo. Dasi so tam revni sloji, ki nimajo drv za kurjavo, že prosili agrarni sreski urad za dobavo drv ter od tu dobili vsa navodila, spolnili polo agrarnih interesentov in isto poslali do župana, vendar ta ni hotel ustreči. Okrog 10. oktobra t. l. je poslal sreski agrarni urad županu nalog, naj dá razglasiti na javnem prostoru, da se zgledajo pri njem agrarni interesentje in da bo on naredil tozadevno polo, a glejmo čudo, minilo je že 3 tedne in župan še ni razglasil tega. Vprašamo javno, zakaj ne izvrši svoje zakonite dolžnosti? Prosimo sresko načelstvo, da pouči župana, da je je treba spoštovati zakone. — Prizadeti

Rabindranath Tagore,

slavni indijski pesnik in modrijan, ki je nedavno potoval in predaval po Evropi. Nazadnje je obiskal tudi Rusijo in nato odpotoval v Ameriko, kjer je težko obolel. Star je 70 let. Njegova zunanost sliči slavnemu Rusu Tolstoj.

Mladina

Seja pododbora »Zveze kmetških fantov in deklet« za celjsko okrožje se vrši v nedeljo, dne 16. novembra t. l. ob 1/2 9. uri dop. v klubski sobi hotela »Union« v Celju. Na dnevnem redu je poleg drugih važnih zadev tudi ustanavljanje kmet. sokolskih čet, zato se prosijo vsi tovariši odborniki, da se seje sigurno udeležijo. — Za pododbor: Iv. Kro-novšek ml., tč. predsednik.

Planinska

TVORNICA

ČIKORIJE

Priporočamo
svoje izvrstne izdelke

SEJMI:

10. novembra: Slov. gradec, Puconci.
11. novembra: Moravče, Doberniče, St. Got-hard, Bučka, Fara, Ig, Lašice, Sred. vas v Boh., Poljane, Čankova, Laško, Marenberg, Sv. Mohar, Ormož, Oplotnica, Kamnik.
12. novembra: Šmartno ob Paki, Bušča vas, Ljutomer.
15. novembra: Grahovo, Poljčane, Vransko, Radgora.

TEDENSKI KOLEDAR.

9. novembra, nedelja: Teodor.
10. novembra, ponedeljek: Andrej.
11. novembra, torek: Martin.
12. novembra, sredo: Kuno.
13. novembra, četrtek: Stanislav.
14. novembra, petek: Jozafat.
15. novembra, sobota: Leopold.

Vse one, ki prejmejo te dni žepni »Kmetijski koledar« za leto 1931 v razprodajo, vljudo prosimo, da ga čimprej razprodajo in denar po odbitku provizije nakažejo po položnici, ki je priložena koledarjem. — Tovariši, kupujte »Kmetijski koledar«, najboljši žepni koledar slovenskega kmeta! Naročajte ga pri Kmetijski tiskovni zadrugi v Ljubljani, Kolodvorska ulica 7.

Pri prehlajenju, hripi, vnetju v vratu, oteklih mandljih, živčnih bolečinah, trganju v udih storite dobro, če poskrbite za vsakdanje izpraznjenje črevesa s tem, da popijete pol čaše naravne »Franz-Josefove« grenčice. Po sodbah univerzitetnih klinik se odlikuje »Franz-Josefova« voda radi sigurnega učinka pri prijetni uporabi. »Franz-Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Največjo izbiro

kuhinjske posode, in to aluminijaste, železne in emajlirane, različnih kvilitet in barv, po najnižji ceni, nudi trvdka z železnino

Stanko Florjančič

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 35

Novice

Prihod novega divizionarja. V Ljubljano je prispel v torek 28. oktobra novi komandant Dravske divizije generalštabni brigadni general g. Jovan Veselinović. Dosedanji divizionar general Sava Tripković pa je nastopil svoje mesto kot upravnik vojne akademije.

Papež bo zgradil vilo v znamenitem českoslovaškem zdravilišču Karlovih Varih.

Zdravilišče za jetične železničarje bodo gradili prihodnje spomlad na Visolah na Pohorju pri Slov. Bistrici. V ponedeljek 27. okt. si je ogledala prostor, kjer bo sanatorij, uradna komisija iz Maribora in Ljubljane.

Požar v Sv. Valburgi pri Smledniku. Pri posestniku Tršanu v Sv. Valburgi je zažgal 5-leten otrok shrambo za seno, ko se je igral z vžgalicami. Pogorelo je okrog 4500 kg sena. Ostala poslopja so obvarovali gasilci pred ognjem.

Spomenik hvalečnosti Franciji bodo povili v Beogradu oni Srbi, ki so uživali med vojno njeno gostoljubnost in pomoč. Spomenik, ki ga je izklesal naš največji kipar Ivo Meštrović, bodo odkrili 11. novembra t. l.

Dr. Vilfan v Varšavi. Predsednik kongresa evropskih narodnih manjšin, naš rojak iz Trsta dr. Vilfan je odšel pretekli teden v Varšavo, kjer je stopil v stik z zastopniki poljske vlade in narodnih manjšin v Poljski. Znano je, da prebiva v mejah sedanje Poljske nad 4 milijone Malorusov poleg velikega števila Belorusov, Nemcev itd. V zadnjem času so se spravili Poljaki nad Rutene (maloruse) in jih začeli grdo preganjati. Zapirajo jim šole, razpuščajo društva itd. Veliko število maloruskih voditeljev so pozapri.

Stoletnica škofa Barage. Po omeriških mestih proslavljajo Slovenci te dni stoletnico rojstva prvega slovenskega misijonarja in škofa Friderika Barage.

Poneverba državnega denarja v Zagrebu, o kateri smo že zadnjič poročali, znaša po pregledu blagajne davčnega urada 2.200.000 Din. Pobeglega blagajnika Petanjega še niso izsledili.

Ustoličenje poglavarja muslimanske cerkve v naši državi je bilo izvršeno v petek 31. oktobra v Beogradu. Svečanosti je prisostvovalo okoli 3000 odposlancev muslimanskih verskih organizacij iz vseh krajev države in

tudi iz inozemstva. Svečano ustoličenje reis ul ulema Maglajlića je bilo v beograjski džamiji ob prisotnosti Nj. Vel. Kralja, celotne vlade in zastopnikov tujih držav. S tem činom je tudi na zunaj postala muslimanska cerkvena organizacija v Jugoslaviji popolnoma neodvisna od kalifata in samostojna v notranji upravi, kakor določa zakon o muslimanski verski zajednici.

Za zimo je treba novih čevljev,

ker je pa stiska za denar, pojdite nemudoma v **Trebnje** v trgovino **IVAN A. GROSEK** — tam boste kupili najboljše gornje usnje in najboljše podplate po znižani ceni.

Priznanje zaslužnim slovenskim čebelarjem. Ob priliki proslave 50letnice obstoja Hrvatsko-Slavonskega čebelarskega društva sta bila imenovana za častne člane zaslužna in priznana slovenska čebelarska strokovnjaka gg. Bukovec in Humek.

Petniška ladja »Kraljica Marija«. Prvega novembra so izročile ladjedelnice v Southamptonu na Angleškem zastopnikom jugoslovanskih parobrodarskih družb novo razkošno potniško ladjo »Kraljico Marijo«. Nova ladja bo največja pod jugoslovansko zastavo.

Za zimo je treba gorke obleke,

ker je pa stiska za denar, pojdite nemudoma v **Trebnje** v trgovino **IVAN A. GROSEK** — tam imate letos priliko kupiti vsakovrstno blago za obleke po zelo znižani ceni. **Izbira v moških in ženskih štofih je res velika.** — Na novo: gotove obleke in zimski povrzniki!! Moje geslo je: Dobro blago, — veliki promet — mali dobiček.

Ukradeni volji zopet doma. Zadnjič smo poročali o drzni tatvini volov v Begunjah pri Cerknici. Rekli smo, da se bo uzmoviču težko posrečilo popolnoma zabrisati sled. In res! Po štirih dneh je našel nekdo ukradene vo'e pod kozolcem v sosedni vasi vse sestradane in blatne. Pa tudi tatu so kmalu dobili. Orožniki so našli pri njem celo vrsto stvari, ki so bile

sumljivega izvora. Oddali so ga v zapore okraj. sodišča.

Knjige Kmetijske Matice bodo tudi letos prelepo darilo našemu kmetškemu ljudstvu. Vsak ud prejme 4 knjige, ki mu bodo ob zimskih večerih prijetno in koristno krajšale dolge ure. — Naj ne bo slovenske kmetške hiše, ki bi ne imela knjig Kmetijske Matice! Gospodje poverjeniki, ki so v zamudi, naj nabitralne pole čimprej vrnejo. Kdor še ni priglašen, naj se takoj priglasí Kmetijski Matici v Ljubljani, Kolodvorska ulica 7.

Ljudsko štetje bo v marcu. Državni popis prebivalstva v Jugoslaviji se izvrši prihodnje leto v mesecu marcu. Obenem bo izvršen tudi popis vseh kmetških posestev v državi. Poseben zakon bo določil dan in način izvedbe popisa.

Dvodinarske novce sta ponarejala v vasi Selovcu na Hrvaškem Ivan Obradović in Života Ilić. Orožniki so jima pa prišli na sled in ju aretirali, ponarejeni denar in kovnico pa zaplenili. Sodišče bo ocenilo njuno delo.

Zrtev mazača. V velikem Središču se je neka tajna »padarica« Roza Lavrić pečala z »zdravljenjem« lahkovernih ljudi. K njej je prišel tudi neki stavec, ki je tožil o silnih bolečinah. Babnica mu je puščala kri. Mož je po nekaj urah umrl na zastrupljenju. Orožništvo je to lažizdravnico aretiralo.

Zalostna smrt Amerikanca. Anton Pirc iz Viher pri Lenkovcu je bil 25 let star, ko je odšel v Ameriko. Tam je ostal 24 let in bil stalno zaposlen v neki tovarni v Chicagu. Delal je pridno in vestno ter si priskrbel toliko denarja, da je upal na starost brez skrbi živeti. Ni pa hotel prebiti ta leta v tujini, ampak se je pretekli teden vrnil v Vitre, kjer kmetuje njegov brat Janez. Ko je prišel, se niso takoj spoznali, kajti dolga je doba 24 let, odkar se niso videli. »Ali si ti moj brat Janez?« je vprašal veseli Amerikanec, ko je prispel do rodne hiše. Veliko je bilo veselje in sreča v bratovi družini nad prihodom brata. Od potovanja utrujen je legel Anton v posteljo, iz katere ni več vstal. Ponoči ga je zadela kap in umrl je, ne da bi se zavedel.

Samomor Slovenca v Splitu. Finančni uradnik Srečko Poduk iz Gornje vasi v Dravski banovini se je pretekli teden v Splitu ustrelil s samokresom. Vzrok obupnega koraka ni znan.

Madžari pregnali 500 jugoslovanskih družin. Madžarska vlada je izdala naredbo, da se mora 500 jugoslovanskih družin, ki so optirale za Jugoslavije (prosile za jugoslovansko državljanstvo), takoj izseliti, najkasneje

Podlistek

Ivan Albrecht:

Sestra Dolorosa.

(Nadaljevanje.)

»Če ne spi, bomo skušali spraviti kako pametno besedo iz njega,« je medtem obetala Brežinka in odprla vrata v podstrešje, kjer je v napol izdelani sobi ležal na slami zagonetni popotnik. Mož ni spal, kajti ob svitu luči se je hitro zganil in plaho mežikaje pogledal proti vratom. Opazivši četvorico je sedel in začudeno buljil predse. Med bradavičastimi gubami so bile oči kakor dva pošastna oglja.

»Kaj pa je?« je zamrmral in jel riti z desnico po kuštravi bradi.

»Hvala Bogu, nocoj se vam je vsaj vrnila beseda,« se je nasmehnila Lona in ga je vpraševala in vpraševala, dokler ni izvedela, da je res Lovračev Šimen.

»Torej ste oče mojega ženina?« je pokleknila k njemu Zalka in ga je začela objemati.

»Cencanov oče, Cencanov očka! Joj, kako sem vas vesela! Sam Bog vas je napotil domov, da bova imela vsaj enega res svojega človeka na svatbi.«

Cencan sam je bil kakor okamenel. Nič ni mogel reči, še prestopiti se mu ni dalo, tako strašno in mrko je valovalo v njem. Hotel je biti vesel, pa ga je ščemelo v očeh in skelelo v srcu. Nemo je gledal starca in se je komaj zadrževal, da ni začel škripati z zobmi.

»Tak vsaj roko daj očetu,« je bodrila Zalka in Cencan je ubogal kakor stroj. Starčeva desnica je bila vroča in drhteča ter brez moči.

»Ti da si tedaj Vincencij Dolinar?« je suho zahropel Šimen in oči so mu begale kakor v božjasti.

Cencan je prikimal, a Lona je pojasnjevala:

»Kaj boš vpraševal?! Saj je čisto tvoja podoba, le oči ima materine in srce. Veš, fant ni taka burja kot si bil ti, zato mu pa tudi gre vse po sreči. Lahko si ga vesel. To je zdaj mladi Rodnik.«

Starec je gledal kakor da ne razume nobene besede. Ustnice so mu posinjele in so se mu jele tresti. Z rokami je mencial odejo in s pogledi je splašeno begal križem, dokler ni omahnil vznak:

»Saj bo kmalu kraj — «

Nato ni bilo mogoče nobene besede več spraviti iz njega. Starec je samo krčevito hropel in ni hotel niti pogledati, ko so ga klicali.

»Tako je,« je tožila potlej Lona, ko so se po brezuspešnih naporih in poskusih odstranili v vežo. »Kamen bi človek omajal, njega ne gane in ne premakne. Zato mislim, da mu mora v glavi biti nekako narobe.

Zunaj se je bilo medtem spet zoblacilo in se jelo napravljati k viharju.

»Bog pomagaj,« je vzdihnil Cencan. »Bo treba govoriti z očetom doma. On bo še najbolj vedel svetovati, kaj in kako.«

Domov grede ju je že močno preganjala nevihta in brodnik se je obotavljal in robantil, zakaj v taki noči tavata okrog. Komaj sta ga preprosila, da ju je prepeljal čez Dravo. Voda je bila nemirna in v skalovje se je cvileče in tuleče zaganjal veter. Zalka se je plaho stiskala k ženinu in je šepnila, ko sta izstopila na drugem bregu:

»Slišiš, kako joka v duplinah?«

»Veter — «

»Žalik žene,« je dahnila nevesta, oba pa sta želela, da bi bila čim preje doma.

(Dalje prih.)

Dražestne kodre

neomejeno trpežne ob vlažnem zraku ali penjenju, dosežejo dame in gospodje brez škarij kodral s Hela-esenco za kodranje las. Tudi najlepša bubi-glavica se s Hela olepša, ker je vsaka ondulacija odveč. Prihrani se veliko časa in denarja, pospešuje rast las. Pogled v zrcalo Vas bo vzradostil. Takoj se dosežejo obilni ondulirani kodri, mične frizure. Mnogo zahval. Zlasti gledališke umetnice je ne morejo prehvaliti. — Cena Din 12.—, 3 steklenice Din 25.—, 6 steklenic Din 40.—.

Dr. Nic. Kemény, Košice H, pošl. predal 12/213. — Češkoslovaška.

do 28. oktobra t. l. Ako se sami ne bi izselili, jih bo država s silo pregnala. Ta odlok je izzval strahovito vznemirjenje med prizadetimi kmeti, ker še niso pospravili vseh pridelkov s polja in ne potrgali grozdja. Vsled kratkega roka pa tudi niso mogli ugodno prodati svojih posestev. Ker niso dobili nobenega odloga so morali prodati posestvo za vsak denar. Domnevajo, da je madžarska vlada baš radi tega izdala omenjeni odlok, da bi prišli Madžari poceni do imetja jugoslovanskih državljanov.

Brezplačno zdravljenje siromašnih v zdravstvenih domovih. Na podlagi uredbe o organizaciji in področju higijskih zavodov zdravstvenih domov in zdravstvenih postaj se bosta odslej vršila v posebnih ambulatorijih zdravstvenih domov brezplačen zdravniški pregled in zdravljenje siromašnih. Doslej so morale skrbeti občine za zdravljenje in zdravlila siromašnih občanov, odslej naprej pa bodo to izvrševali zdravstveni domovi za svoj okoliš, kjer so isti zgrajeni.

Štiri ure v dimniku. Dimnikarski pomočnik Andrej Rihtar je čistil dimnike v večnadstropni hiši g. Preloga v Ljubljani. Ko je bil zaposlen z ometanjem glavnega dimnika, se je ponesrečil in padel 15 m globoko v dimnik. Revež je obležal v dimniku ravno v opoldanskim urah, ko so vse stranke v hiši kurile in pripravljale kosilo. Pri mojstru so ga opoldan zastoj pričakovali in se čudili, kako da ni fanta k obedu. Mojster je ukazal drugemu pomočniku, da ga gre iskat. Ta je kmalu dognal za usodo ponesrečenega tovariša. Hitro je obvestil rešilno postajo, ki je s šestimi poklicnimi gasilci pričela z reševalnimi deli. Poskusili so ga najprej potegniti z vrvmi iz strašne ječe. Toda, to ni šlo. Konečno so morali v prvem nadstropju prebiti dimnik, da so iz njega rešili ubogega fanta že popolnoma nezavestnega. V dimniku je ležal 4 ure.

Rudniška nesreča v Franciji. V francoskem rudniku Forte Taille se je pripetila pretekli teden večja nesreča, ki je zahtevala pet človeških žrtev. V rovu je nastala huda eksplozija, ki jo je baje povzročila žveplenčeva kislina. Ubit je 1 Francoz, 1 Poljak in 3 Italijani.

Obupen čin matere. V Delakarliri na Španskem je neka delavka pobrala svojih pet otrok in jih v čolnu peljala daleč proti sredini jezera. Tu je enega za drugim pometala v vodo in še sama skočila za njim. Mati in štirje otroci so utonili, najstarejši otrok se je pa rešil s plavanjem.

Žito za brezposelne. Ameriški predsednik Hoover je naročil, da naj se za brezposelne, katerih število presega 4 milijone, nakupi 60 milijonov mernikov žita in naj se ga med nje razdeli mesto dosedanjih podpor v denarju. S tem bi zmanjšal prevešek žita v U. S. A. in olajšal gospodarsko krizo farmerjev.

Huda potrsena nesreča v Italiji. V četrtek 30. oktobra je zadela Italijo druga velika potrsena nesreča v letošnjem letu. Tokrat je bilo najbolj prizadeto pomorsko mesto Ancona in Senigaglio. Potres je k sreči nastal ne-

kaj minut po osmi uri zjutraj in je bilo radi tega mnogo manj človeških žrtev kakor, če bi se pojavil ponoči. Mnogo hiš je porušeni, večina vse so pa tako razpokane, da je v njih prebivanje skrajno nevarno. Mrtvih je okrog 60 ljudi, več sto pa lažje in težje ranjenih. Potresno središče je moralo biti v morskem dnu v bližini Ancone. Na morju so se pojavili nad 100 m visoki valovi, ki so v luki poškodovali vse pomole in obrambne zidove. Poškodovanih je tudi več ladij. Pa ne samo mesta, tudi vse vasi v okolici so porušene. Škoda je velikanska.

Jugoslovanov v Avstraliji je okrog 10.000, do največ rudarjev in gozdnih delavcev. Zaslugek imajo dokaj dober in znaša tedensko okrog 1200 dinarjev. Delavska hrana s stanovanjem se dobi za približno 450 dinarjev na teden. Vsak delavec mora biti organiziran v delavski strokovni organizaciji in mora znati nekaj angleščine. Nezaposlenih delavcev je v Avstraliji okrog 15 od sto.

Mrtvec ubil človeka. V Pragi se je te dni dogodil nenavaden slučaj, katerega žrtev je postal policijski komisar. Policija je bila namreč obveščena, da je izvršil delavec Vencel Kokoška v svojem stanovanju samomor. Da ugotovi dejansko stanje, je odšel v samomorilčevo stanovanje policijski komisar. Našel ga je mrtvega z obrazom na tleh, v desni roki pa je krčevito držal revolver. Komisar ga je hotel obrniti, pri čemur se je sprožil revolver in ga zadela naravnost v srce. Komisar se je zgrudil mrtev na tla.

Strahovit pokolj na otoku Formozi. Otok Formoza leži v bližini kitajske obale in spada pod japonsko oblast. Domačini so nedavno priredili strahovit pokolj nad priseljenimi Japonci. Okrog 2000 oboroženih domačinov je napadlo kraj Musha in vdrl v šolo v trenutku, ko se je vršila ravno telovadna akademija. Pobili so 100 Japoncev in 20 mladih japonskih deklet, ki so izvajale baš proste vaje. Potem so vsem žrtvam porezali glave. Pozneje so v tem kraju odrezali glave še 23 ženam, 38 otrokom in 25 moškim, med njimi 13 policijskim uradnikom. Tudi v sosednjih policijskih stražnicah so napadalci pomorili vse policijske uradnike in njih rodbine. Število umorjenih policistov cenijo na 140. Japonci so poslali proti domačinom kazensko četo.

Najsrečnejša država v pogledu brezposelnosti je gotovo Francija, ki ima po uradnih podatkih Mednarodnega urada za delo samo 964 brezposelnih ljudi. Število vseh brezposelnih na celem svetu pa znaša po sodbi istega urada 12 do 15 milijonov.

Kronanje abesinskega kralja. V nedeljo 2. novembra so kronali 334. abesinskega kralja Ras Tafarija v glavnem mestu Abesinije Addis Abeba, katerega je ustanovil znani etiopski kralj Menelik pred 34 leti. Zgodovina abesinskih kraljev zatrjuje, da izhaja njihov rod od kralja Salomona in kraljice Sabo in da je star že 7430 let. Ras Tafari je 334 kralj iz tega rodu. Abesinija je neodvisna država na severovzhodni strani Afrike in je Evropi najbolj poznana od tedaj, ko je temeljito porazila italijansko vojsko, ki je prodirala iz Eritreje proti armadi slavnega Menelika.

Sovjeti prodali znamenito sliko. Sovjetsko trgovsko poslanstvo v Parizu je prodalo te dni znamenito sliko »Oznanenje« od slavnega umetnika Van Dycka za okroglo 45 milijonov dinarjev.

Težka železniška nesreča. V bližini mesta Perigueuz na Francoskem je iztiril ekspresni vlak, ki vozi na progji Ženeva — Bordeaux. Več vagonov se je popolnoma razbilo. Ubityh je bilo 18 potnikov, 14 pa težko ranjenih. Vzrok nesreče je zadnja poplava, ki je zrahljala temelje proge.

Kruha jedo vedno manj. Francoski statistiki so izračunali, da pojedjo danes Evropejci precej manj kruha, kakor so ga še pred

par leti. L. 1913. je pojedel vsak Anglež povprečno po 167 kg kruha na leto, danes pa le še 150 kilogramov. Na vsakega Nemca je prišlo l. 1923 še 105 kg kruha na leto, sedaj ga poje vsak Nemec le še 90 kg na leto. Francoz je pojedel pred vojno po 248 kg kruha na leto, sedaj pa le 198. Izjemo dela samo Italija. Pred vojno je pojedel vsak Italijan po 185 kg kruha, sedaj pa ga poje po 193 kg na leto.

Brezposelnost v Nemčiji. Sredi meseca oktobra je znašalo število brezposelnih v Nemčiji 3,184.000, od katerih je prejemale državno podporo 1,180.000 oseb.

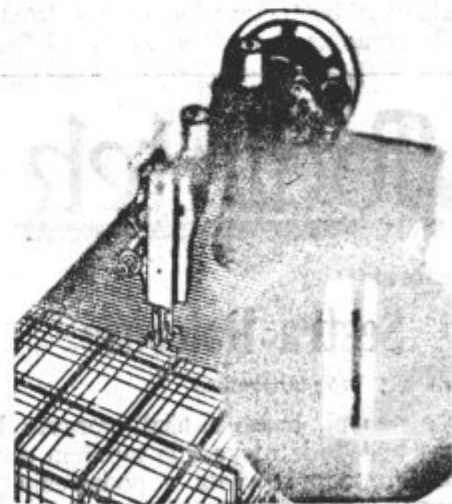
Nemškimi ministrom bodo znižali plače. Nemški državni ministrski svet je sklenil znižati svoje prejemke za 20% s 1. novembrom t. l.

Šangkajšek prestopil v krščansko vero. Predsednik južne kitajske republike general Šangkajšek je prestopil v krščansko vero. To je sedaj drugi kitajski general, ki je premenil svojo vero. Prvi je znani razbojniški vodja severnih kitajskih čet general Feng, drugi je sedaj Šangkajšek.

— Naši izseljenci. V mesecu septembru se je izselilo v Francijo 539 oseb, v Belgijo 6, v Holandsko 6, v Luksenburg 5; torej vseh skupaj v evropske države 556. Preko morja pa jih je šlo v USA 357, v Argentinijo 73, v Kanado 55, v Uruguay 18, v Brazilijo 1 in v Chile 3, vsega skupaj torej v prekomorske države 520. Vse izseljencev v mesecu septembru iz naše države znaša 1076. Vrnilo se jih iz prekomorskih držav 453. Vrnjenih pa je bilo 445, in sicer 36 iz USA ter 9 iz Kanade. Vrnilo se jih je 11 iz USA, iz Kanade 36, iz Argentane 69. Vseh skupaj iz prekomorskih držav 116. Vseh potnikov v minulem mesecu je bilo v državo 9327, iz države pa 9224. 146 se jih je vrnilo na državne troške.

Tvornico za ponarejanje demantov je odkrila policija v Johannesburgu v Južni Afriki. Tvorničarji so bili sami tihotapci in tavori pravih demantov. Ponarejene demante so izdelovali iz marmorjevega stekla tako fino, da so jih celo strokovnjaki težko ločili od pravih. Policija je »fabrikante« zaprla na največje zadovoljstvo lastnikov pravih demantnih ležišč, ker ne bodo imeli več konkurentov.

Buharina so zaprli. Poljski listi so prinesli vest, da je dal sovjetski diktator Stalin zapreti enega najuglednejših boljševiskih vo-

Haid & Neu šivalni stroji

prvo vrstni nemški izdelek.

Prodaja jih tudi na ugotovljene obroke.

CENTRA

Trgovina šivalnih strojev
Ljubljana

Masarikova cesta

(palača Vzajemne zavarovalnice naproti kolodvoru)

Zastopnike sprejemamo povsod.

diteljev in znanega ustvarjalca boljševiške miselnosti Buharina. Vzrok njegove aretacije so baje zveze, ki jih je imel z desničarskimi celicami v rdeči armadi, katere so se povsod postavile proti vladni kmetijski politiki. Ta je šla za tem, da se rdeči armejci vzgoje in izobrazijo za voditelje in delavce na skupnih državnih kmetijah, ki so izpodrivale samostojne kmete. Ta poskus se pa baje ni obnesel in so začeli vojaki, ko so zapustili rdečo armado, nastopati proti sovjetski kmetijski politiki. Buharin pa, ki je že preje veljal za voditelja zmernejše struje, je akcijo kmetijskih sinov v rdeči armadi odobraval in to mu je prineslo arest neizprosne Stalina.

Pater poročeval mladoletnike. Patru P. Plavojeviću iz samostana Studenice v Srbiji so prišli na sled, da je vezal v zakonske pare mladoletne fante in dekleta. Pater je na zelo spreten način potvoril starost ženina in neveste. Kar je po našem zakoniku blagoslovljenje mladoletnih v zakonske pare prepovedano, so patra prijeli in ga zaprli ter pride pred sodišče.

Poplava v Mali Aziji. Vsled neprestane deževja prejšnjih tednov je nastala v okolici Smirne v Mali Aziji silna poplava, ki je ponekod popolnoma opustošila cele naselbine. Kraj Išmid je najhuje prizadet. Hudournik je porušil okrog 30 hiš, pri čemur je prišlo ob življenje 70 ljudi. Hudo je bilo prizadeto tudi mesto Smirna. Poplava je porušila vodovodne naprave tako, da je ostalo mesto brez pitne vode. Tudi elektrarna in plinarna sta zelo poškodovani.

Na Kitajskem razsaja pljučna kuga. V provincah osrednje Kitajske se v zadnjih časih silovito razširja nevarna bolezen pljučne kuge, ki je ponekod pokončala cele naselbine. Borba prot tej kužni bolezni je skoro nemogoča vsled pomanjkanja zdravnikov in zdravil.

Dobra ograja. V Oberwarthu je napeljal kmet Samuel Koch okrog svojega vinograda žično ograjo, v katero je spustil električni tok. Dva mlada fanta, ki nista za nevarnost vedela, sta hotela menda preko ograje v vinograd. Pri dotiku z žico jih je električna struja vrgla nezavestna ob tla in močno opekla. Državno pravdnštvo je uvedlo proti kmetu kazensko postopanje.

Smodnišnica zletela v zrak. Blizu Bratislave na Češkem je zletela v zrak smodnišnica. Pri nesreči je bilo ubitih 15 delavcev, 20 pa ranjenih.

Komunisti ugrabili škofa. V Šangaju na Kitajskem so komunisti prijeli katoliškega škofa Liganija, rodom Italijana, šest duhovnikov in deset redovnic. Dva duhovnika so ubili, za ostale ugrabljenega pa zahtevajo visoko odkupnino.

Letal z navpičnim dvigom. Že dolgo si prizadevajo konstrukterji aeroplanov, kako sestaviti letalo ki se bo dvignilo navpično in ravno tako pristajalo, ker je sedanji zalet po zemlji navezan le na primerno velik in raven prostor. Kakor poročajo listi, so se vršili na letališču Ciampino v Italiji poskusi z novim modelom letala z navpičnim dvigom, ki so se povsem obnesli. Letalo se je dvignilo v 9 minutah 6078 m visoko.

Letošnji pridelek tobaka v Jugoslaviji znaša okrog 30 milijonov kilogramov. V Jugoslaviji se porabi letno okrog 11.000.000 kg, za ostali tobak bomo morali najti inozemskih tržišč.

Na banovinski mlekarški šoli v Škofji Loki se odprl 10. decembra 1930 novo šolsko leto, ki traja do 10. oktobra 1931. Sprejemni pogoji so ti-le: 1. državljanstvo kraljevine Jugoslavije, 2. Z dobrim uspehom dovršena osnovna šola in vsaj dveletna praksa v mlekarstvu. Predhodna praksa v mlekarstvu se ne zahteva od absolventov kmetijskih šol z dveletno učno dobo ali učencev enoletne kmetijske šole z enoletno prakso, vendar pa imajo od teh prednost pri sprejemanju tni učenci, ki izkažejo še prakso v mlekarstvu. 3. Pri mladoletnih prosilcih dovoljenje starišev ali njih namestnikov za obiskovanje šole. 6. Popolna fizična usposobljenost za mlekarstvo stroko in dokaz, da prosilci ne bolehalo na tuberkulozi ali kateri drugi prenosljivi bolezni.

Na zavodu uživajo učen, poleg strok, pouka tudi vso oskarbo. Šolnina iznosi za celo šolsko leto 1000 Din, vzdrževalnina pa 6500 Din. Obiskovalci zavoda iz dravske banovine so šolnine oproščeni. Interesenti ki želijo obiskovati zavod v prihodnjem šolskem letu, naj vložijo najkasneje do 1. decembra 1930 lastnorodno napisane prošnje za sprejem pri ravnateljstvu Banovinske mlekarške šole v Škofji Loki. 1. Pravilno kolekovanjem prošnjam je priložiti te-le dokumente: 1. Domovnico, 2. zadnje šolsko spričevalo, 3. spričevalo o praksi, 4. rojstni list, 5. нравstveno spričevalo, 6. dovoljenje staršev, odnosno njih namestnikov za obiskovanje mlekarške šole (samo mladoletni prosilci), 7. zdravniško spričevalo s posebno izjavo zdravnika, da ne bolehalo na tuberkulozi ali kateri drugi infekcijski bolezni, 8. izjavo o plačevanju določenih prispevkov za pouk in vzdrževanje z overovljenim lastnorodnim podpisom plačnika, 9. spričevalo o uboštvo vidirano od pristojne davčne uprave (to spričevalo prilože samo po zakonu o taksah ubožni prosilci). Na zavodu je za prosilce iz dravske banovine 5 brezplačnih mest in 5 mest za polovično plačevanje vzdrževalnine. Prosilci iz drugih banovin nimajo pravice do teh olajšav, narveč e vzdržujejo na zavodu ali sami, ali pa so študenti banovin odnosno katerih drugih korporacij. Vsa podrobnejša pojasnila daje prosilec na željo uprava banovinske mlekarške šole v Škofji Loki.

Sadni ogled v Naklem pri Kranju. Sadjarska podružnica v Naklem priredi v nedeljo dne 9. novembra t. l. v šoli v Naklem sadni ogled. Namen ogleda je upoznati kmetijske sadjarje s sadnimi sortami vobče, predvsem pa s sortami po določenem novem sadnem izboru in pokazati vse tiste sorte, katere treba s pomočjo precepljanja odstraniti iz sadovnjakov, ker ne odgovarjajo ne za domačo in ne za kupčijsko rabo. Ogled se odprl že v soboto ob 3. uri popoldne in bo odprt v nedeljo celi dan. V nedeljo 9. t. m. ob 3. uri popoldne bo predaval pri sadnem ogledu strok. pomočnik Alfonz Zdolšek o sadjarstvu.

Z razstave poizkusnega krožka za umetna gnojila v Kranju. V pondeljek dne 10. novembra t. l. ob 9. uri predpoldne se vrši v Ljudskem domu v Kranju izplačevanje nagrad razstavljalcem pridelkov iz letošnjega poizkusnega krožka umetnih gnojil na razstavi, ki se je vršila v Kranju 11. do 13. oktobra t. l. Ocenjevalna komisija je prisodila 4 I. nagrade, 8 II. nagrad in 74 III. nagrad za dobro uspele posamezne poizkuse. Razstavljalcem bo razdeljeno za 4360.— Din nagrad. K nagradam so prispevali Kr. banska uprava v Ljubljani, Kmetijska družba, Agrikulturno-kemični urad v Zagrebu, tvornica za apneni dušik v Rušah ter »Fosfat d. d. v Zagrebu. Ob tej priliki bo predaval sres. kmet, referent J. Sustič o poizkusnih krožkih in o praktičnih rezultatih letošnjih gnojilnih poizkusov. K predavanju imajo dostop tudi drugi kmetovalci.

Živina v Jugoslaviji leta 1929. Poljedelško ministrstvo priobča izkaz o stanju živine v Jugoslaviji na koncu decembra 1929. Našteti je bilo 1.140.343 konj, 106.117 oslov, 15.469 mul, 3.738.038 glav goveje živine, 36.846 bivolov, 2.674.800 prašičev, 7.735.957 ovac, 1.803.574 koz, 17.516.000 kosov perutnine (med temi nad 15 milijonov kosov kure-

tine, ca. 800 tisoč rac, nad 930 tisoč gosk in 650 tisoč puranov). Panjev so naštel 578.000.

Zastoj v izvozu medu. Vsled naraščajoče ameriške in ruske konkurence je izvoz medu (strdi) iz Jugoslavije močno padel. Amerikanci in Rusi ponujajo med po 10 do 12 dinarjev za kilogram, pri nas pa je cena pri producentu 14 Dn. Tako je oviran ves izvoz, ki je šel prej v Češkoslovaško, Avstrijo, Nemčijo in Švico. Samo pri hrvaški čebelarški zvezi v Zagrebu je pripravljenih 20 vagonov za morebitni eksport.

Vinski sejem priredi vinarska zadruga Jeruzalemčan v Ivanjkovcih dne 10. decembra t. l. Otvoritev bode ob 8. uri. Letošnji mošti se prav lepo razvijajo in bodo do takrat že gotovo tako daleč, da se bode dala kvaliteta popolnoma presoditi. Pridelek je letos dvakratni od lani. Cene so pa izredno nizke. Pripuščena bodo le vina iz ljutomersko-oromoškega vinarskega okoliša. Ta sejmska prireditelj je 6. tukaj ter je pri producentih, kakor kupcih zelo priljubljena. Vrši se v restavracijski dvorani tik kolodvora, toraj vreme ne more prav nič motiti. Kaka eventualna pojasnila daje radevolje uvodoma omenjena zadruga.

Število prašičev na Danskem. Na Danskem, ki spada med najbolj napredne evropske države glede poljedelstva, štejejo živino vsako leto. Po štetju od 15. julija t. l. se je število goveje živine dvignilo na 3.100.000, leta 1914 pa so imeli le 2.500.000 glav živine. Na 1 hektar zemlje ima Danska še enkrat toliko živine kakor Nemčija. Še bolj pa se je dvignilo število prašičev. Pred vojno so jih naštel 2 milijona in pol, letos pa že 4.900.000, torej še enkrat tliko. Treba pa je vzeti v račun še okolnost, da na Danskem ne reče prašičev nad 8 mesecev. Tega napredka se Nemci boje, ker vedo, da bodo Danci nemški trg kar preplavili s svojim blagom.

Centralno organizacijo za prodajo jaje so ustanovili v Avstriji. Tej centrali so se pridružile vse manjše zadruga, pa tudi nekaj posameznikov. Glavni namen centralne organizacije je regulacija cen.

250 novih živinorejskih zadrug so ustanovili preteklo leto v Avstriji. Seveda z izdatno pomočjo ministrstva za poljedelstvo. Vse zadruga imajo 55.000 krav. Kar ustvarjajo živinorejske zadruga, to vnovčujejo mlekarške zadruga. Glede mlekarstva je Avstrija že tako napredovala v par letih, da že mleko in mlečne produkte izvažava v Švico in Nemčijo. Pred nekaj leti pa je Avstrija še mnogo mleka uvažala tudi iz naših krajev.

Modroce iz afrika, močno blago à Din 260.—
Zimnate modroce, peresnice, mreže, cvilh in žimo, posteljne odeje
kupite najceneje pri
RUDOLF SEVER-ju
LJUBLJANA, MARIJIN TRG

Kmetovalci, podeželski trgovci in obrtniki!
Kadar naročate kakršnekoli vrste tiskovine za občinske urade, zadruga ali društva, se obrnite zanesljivo glede cen in solidne postrežbe na
TISKARNA »MERKUR«
LJUBLJANA, GREGORČIČEVA ULICA 23.

ČEŠKA INDUSTRIJALNA BANKA
PODRUŽNICA V LJUBLJANI MARIJIN TRG 5 CENTRALA V PRAGI, ČSR.
Vplačana delniška glavica in rezervni fondl Kč 309.000.000.— 60 podružnic in ekspozitur.
Izvršuje bančne posle vseh vrst in sprejema vloge na knjižice in tekoče račune.
Telegrami: Indusbanka. Telefon interurb. 21-04.

Fabiani & Jurjovec

Ljubljana, Stritarjeva ulica 5

Velika zaloga
SUKNENEGA BLAGA
za moške in ženske obleke.
Lepa izbira svilenih rut in šerp. Krojači in šivilje, pišite po vzorci!

Kovači!

Najboljši trdi in mehki koks
in kovaški premog

Van radi

Družba „ILIRIJA“

Ljubljana, Dunajska c. 46

Telefon 2520

Semensko pšenico, rž in
ječmen nudi po najugodnejših
cenah **EKONOM**
LJUBLJANA, Kolodvorska ulica 7

**Polne prsi,
strumna meča**

prelestne, bujne, mične čare razvija pri damah vsake starosti od zdravnikov priporočana »Ideal-mikstura«. Nerazvite, suhe prsi hitro in lepo očarljivo razvije do stanovitnosti. Že po 4-tedenski uporabi se dosežejo vidni uspehi strumnosti in polnosti, kar potrjujejo številne vposlane zahvale. — Mršave oblike vratu se lepo očarljivo razvijejo. Izbokle kosti izginejo. Šibka meča se z idealom vidno jačijo. Garancija: denar se vrne, če ni uspeha. — Cena Din 12,—, 3 steklenice Din 24,—.

Dr. Nic. Kemény, Košice B, poš. predal 12/B 13. — Češkoslovaška.

**Za jesensko saditev
nudim večjo množino lepega
sadnega drevja**

kakor: jablane, hruške, češnje, orehe, marelice, breskve, višnje, ribezen in drugo grmičevje. Cena po dogovoru.

Alojzij Podobnikar, drevsesničar
Brezje 38, p. Dobrova pri Ljubljani

**PROMETNI ZAVOD
ZA PREMOG D. D.
LJUBLJANA**

prodaja po najugodnejših cenah
samo na debelo:

Premog, domači in inozemski za domačo kurjavo in industrijske svrhe.

Kovaški premog vseh vrst.

Koks, livarniški, plavžarski in plinski.

Brikete

PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG D. D.
LJUBLJANA, Miklošičeva cesta števil. 15/L

Podgane.

Po uradni statistiki požre 50 podgan ali 500 miši toliko kot

3 močni delovni konji, razen tega pa zaneso podgane in miši še bolezenske kali v Vaše stanovanje. »Podganja smrt«, uničevalec mas, pokonča v 3 urah vse podgane in miši z zalego vred, pri tem pa ni škodljiv ljudem in domačim živalim. »Našel sem 78 mrtvih podgan, pošljite 15 doz za 3 sosede, piše g. graščak. 100% zajamčena, sicer se povrne denar. Cena 12 Din, 3 doze 24 Din.

Dr. Nic. Kemény, Košice, poštni predal 12 P 13. — Češkoslovaška.

RADIOBALZAMIKA
ZANESLJIVO
SREDSTVO
PROT: RHEUMATIZMU,
PREHLADU in ISHIJASU.
LABORATORIJ DR. RAHLEJEVA
BEOGRAD SARAJEVSKA 84
DOBIVA SE V VSEH LEKARNAH PO CENI DIN 75

**Velika je Blasnikova
VELIKA PRAFIKA**

za javno leto 1931,
ki ima 365 dni.

»VELIKA PRAFIKA« je najstarejši slovenski koledar, ki je bil že od naših pradedov najbolj upoštevan in je še danes najbolj obratnan.

V »Veliki Prafiki« najdeš vse, kar človek potrebuje vsak dan; Katoliški koledar z nebesnimi, solničnimi, luninimi, vremenskimi in dnevnimi znamenji; — solčne in lunine trke; — lunine spremembe; — koledar za pravoslavne in protestante; — poštne določbe za Jugoslavijo; — lestvice za kolke na menice, pobotnice, kupne pogodbe in račune; — konzulate tujih držav v Ljubljani in Zagrebu; — vse sejme na Kranjskem, Koroškem, Stajerskem, Prekmurju, Medžimurju in v Julijski Benečiji; — pregled o koncu brejosti živine; — tabelo hektarov v oralih; — popis vseh važnih domačih in tujih dogodkov v preteklem letu; — tabele za računanje obresti; — življenjepise važnih in odličnih oseb s slikami; — oznanila predmetov, ki jih rabita kmetovalec in žena v hiši.

Cena 5 din.

»VELIKA PRAFIKA« se dobi v vseh večjih trgovinah in se lahko naroči tudi oismeno pri založniku:

tiskarni

J. Blasnika nasl. d. d.
v Ljubljani. 619

Gospodarji!**Gnojite z****APNENIM DUŠIKOM**

Ta tvornica proizvaja istotako mešano umetno gnojilo »NITROFOSKAL - RUŠE«, katero sestoji iz apnenega dušika, superfosfata in kalijeve soli. Kdor z Nitrofoskalom gnoji, gnoji istočasno z dušikom, fosforom, kalijem in apnom ter si prihrani večkratno trošenje umetnih gnojil. — Stalna zaloga pri

TVORNICA ZA DUŠIK d. d. RUŠE v Rušah pri Mariboru.

najfinjšim, najuspešnejšim in učinkovitim dušičnim gnojilom! Kdor gnoji z apnenim dušikom, gnoji istočasno z dušikom in apnom. — Informacije o uporabi in množini, rentabilnosti, kakor tudi o nabavnih pogojih, cenah, skladiščih in uspehih apnenega dušika daje

EKONOMU, Ljubljana, Kolodvorska ulica 7.

250 Din

na dan

zaslužite v Vašem okraju. Pišite tovarni PERSON, Ljubljana, poštni predal 307. Znamko za odgovor!

**Denar naložite najbolje in najvarneje pri domačem zavodu
KMETSKI HRANILNI IN POSOJILNI DOM**

Račun pošt. hranilnice št. 14.257 registr. zadruga z neomejeno zavezo Brzojavni: »Kmetški dom«

Telefon 2247

v Ljubljani, Tavčarjeva (Sodna) ulica 1

Telefon 2247

Vloge na knjižice in tekoči račun obrestuje po 6% brez odpovedi, pri trimesečni odpovedi po 7 1/2% brez odbitka davka na rente

Stanje vlog okroglo 20.000.000 dinarjev
Rezerve nad 500.000 dinarjev
Jamstvo za vloge presega večkratno vrednost vlog

Vlošne knjižice drugih zavodov sprejema kot gotovino brez prekinjenja obrestovanja. — POSOJILA daje proti poročilu, na vknjižbo in proti zastavi premičnih in vrednostnih papirjev ter dovoljuje kredite v tak računski pod najugodnejšimi pogoji

BLAGAJNIŠKE URE: Ob delavniških od 8—12 1/2, in od 3—6 1/2, in ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8—12 1/2 ure

Podružnici v Kamniku, Glavni trg in v Mariboru, Slomškov trg 3